

Rapport

Datum: 4 juni 2007

Rapportnummer: 2007/108

Klacht

Verzoekster klaagt erover dat ambtenaren van het regionale politiekorps Rotterdam-Rijnmond haar 71-jarige vader aansluitend op zijn aanhouding op 21 december 2005 een nacht hebben opgehouden.

Beoordeling

Algemeen

1. Op 21 december 2005 rond 00:37 uur ontving de politie een melding van geluidsoverlast veroorzaakt door de vader B. van verzoekster. De melding was afkomstig van de burens van B.. De burens van B. maakten eerder op de avond ook al melding van geluidsoverlast. Politieambtenaar C. en politieambtenaar D. gingen toen ter plaatste. Zij constateerden de door B. veroorzaakte geluidsoverlast en verbaliseerden B. hiervoor. Toen de politieambtenaren C. en D. voor de tweede maal ter plaatse waren constateerden zij geen (geluids)overlast en begaven zich terug naar hun dienstvoertuig. Vanuit het dienstvoertuig zagen zij vervolgens dat B. met zijn twee honden naar buiten kwam. Zij zagen dat B. naar de auto van de burens liep en dat hij een ruitenwischer van de auto van de burens afbrak. Hierop hielden de beide politieambtenaren B. op heterdaad aan wegens vernieling van de ruitenwischer. B. werd vervolgens samen met zijn twee honden meegenomen naar het bureau. Nadat B. was voorgeleid bij de hulpofficier van justitie is hij gedurende de nacht opgehouden en ingesloten in een cel. Uiteindelijk is B. na verhoor om 12:25 uur heengezonden.

2. Bij brief van 23 december 2005 diende verzoekster een klacht in bij het regionale politiekorps Rotterdam-Rijnmond. Zij klaagde erover dat politieambtenaren haar 71-jarige vader aansluitend op zijn aanhouding een nacht hebben opgehouden en hem hiertoe hebben ingesloten in een cel.

3. De klachtenadviescommissie van het regionale politiekorps Rotterdam-Rijnmond adviseerde de korpsbeheerder om de klacht van verzoekster niet gegrond te verklaren. De klachtenadviescommissie was van oordeel dat de politie bij het insluiten van B. formeel juist had gehandeld. De korpsbeheerder liet bij beslissing van 21 juni 2006 weten zich met dat advies te verenigen.

Verzoekster kon zich niet vinden in de afhandeling van haar klacht en wendde zich bij brief van 30 juni 2006 tot de Nationale ombudsman.

I. Bevindingen

4. Verzoekster klaagt erover dat ambtenaren van het regionale politiekorps Rotterdam-Rijnmond haar 71-jarige vader aansluitend op zijn aanhouding op 21 december

2005 een nacht hebben opgehouden. Verzoekster bracht naar voren dat haar vader lijdt aan de ziekte van Ménière. Symptomen van de ziekte van Ménière zijn aanvallen van duizeligheid gepaard gaande met evenwichtsstoornissen, aldus verzoekster. Volgens verzoekster was haar vader op de bewuste avond niet dronken, maar had hij een aanval van de ziekte van Ménière. Hierdoor was haar vader erg verward. Verzoekster vindt het onbegrijpelijk dat de politie haar 71-jarige vader, die overduidelijk in zieke toestand verkeerde, hebben meegenomen naar het politiebureau en hem vervolgens een nacht hebben ingesloten in een cel vanwege het vernielen van een ruitenwisser. Daarbij voerde verzoekster aan dat haar vader nog nooit met de politie in aanraking was geweest.

5. In het door de politie overgelegde proces-verbaal van bevindingen, dat op 21 december 2005 is opgemaakt door de politieambtenaren C. en D., staat het volgende vermeld. Op 21 december 2005, omstreeks 00:37 uur, kregen politieambtenaren C. en D. de opdracht om naar de woning van B. te gaan in verband met geluidsoverlast. Omwonenden hadden hierover geklaagd. Eerder op de avond, omstreeks 23:58 uur, waren de politieambtenaren ook bij de woning van B. geweest in verband met het veroorzaken van geluidsoverlast door B.

Ter plaatse hoorden de politieambtenaren C. en D. geen geluidsoverlast. Wel zagen zij door het raam van de woning van B. dat hij zich in de woonkamer bevond en dat hij aan het bellen was. De politieambtenaren hoorden dat B. onsamenhangende taal bezigde en zagen dat B. onvast ter been was. Bij hun contact met B. eerder op de avond was hen dit ook al opgevallen, waarbij zij ook roken dat de adem van B. reikte naar inwendig gebruik van alcohol.

Omdat de situatie rustig oogde gingen de politieambtenaren C. en D. terug naar hun dienstvoertuig. Terwijl zij in het dienstvoertuig zaten zagen zij dat B. met twee honden naar buiten kwam. Vervolgens zagen zij dat B. naar een personenauto liep en bij deze personenauto een gebaar met beide handen maakte. Vervolgens liep B. weg. Hierop gingen de beide politieambtenaren naar de betreffende personenauto en zagen zij dat de ruitenwisser aan de achterzijde van de personenauto kapot was. Vervolgens hielden zij B. aan.

6. In het proces-verbaal van verhoor van 21 december 2005 om 10:00 uur verklaarde B. onder meer het volgende:

"Ik moet u zeggen dat ik wel alcohol gedronken had. Ik ben de laatste tijd nogal gauw teut. Ik heb gisteravond een stuk of drie, vier cola-tic op. Daarmee bedoel ik een glas cola met een half borreltje jonge jenever."

7. De korpsbeheerder liet in zijn reactie weten dat er sinds de behandeling van de onafhankelijke klachtencommissie geen nieuwe feiten of omstandigheden naar voren waren gebracht. De korpsbeheerder bleef dan ook bij zijn standpunt - zoals eerder

ingenomen in de interne klachtenprocedure - dat de klacht van verzoekster ongegrond was. De korpsbeheerder voegde aan zijn standpunt nog het volgende toe.

"Het vigerend beleid ter zake is u naar ik aanneem niet onbekend. Indien iemand op heterdaad betrapt wordt op het plegen van een strafbaar feit, wordt hij hiervoor aangehouden en overgebracht naar het bureau. Aldaar wordt hij voorgeleid en zo spoedig mogelijk verhoord. Tussen het moment van voorgeleiding en het verhoor worden verdachten ingesloten. Indien de aanhouding plaatsvindt op een voor de nachtrust bestemd tijdstip, vindt verhoor zo spoedig mogelijk na het verstrijken van deze periode plaats. Het verhoren van verdachte vindt plaats door personeel van het werkproces "Opsporing". Dit personeel is - anders dan ten behoeve van spoedgevallen - 's nachts niet in dienst. Het verhoren vindt dan in de ochtenduren plaats."

De korpsbeheerder verwees vervolgens naar het advies van de klachtenadviescommissie. De commissie oordeelde dat de politie formeel geheel juist had gehandeld. De commissie plaatste echter wel vraagtekens bij de noodzaak om de vader van klaagster de hele nacht in te sluiten. De commissie merkte in dit verband het volgende op:

"De commissie vraagt zich echter wel af in hoeverre de noodzaak bestond om de vader van klaagster gedurende de gehele nacht in te sluiten, zeker nu twee politieambtenaren hadden geconstateerd dat hij zich op heterdaad schuldig had gemaakt aan zaaksbeschadiging. De commissie merkt bij dit klachtonderdeel op dat het wellicht aan te bevelen ware geweest, mede gelet op de leeftijd van de vader van klaagster, om hem naar huis te laten gaan en hem de volgende dag voor verhoor en nader onderzoek op het politiebureau te ontbieden."

7.1. De korpsbeheerder liet weten dat hij bij deze opmerking van de commissie vraagtekens plaatste. De korpsbeheerder wees er in dit verband op dat niet het beeld van B. was dat hij een zieke, oude niet vluchtgevaarlijke man was. De politieambtenaren C. en D. hadden eerder op de avond al contact met B. Zij troffen toen een man aan die harde, voor de omgeving overlast veroorzakende, muziek draaide en die meer alcoholische drank had genuttigd dan goed voor hem was, aldus de korpsbeheerder. Nadat de politieambtenaren C. en D. de muziek hadden afgezet, kwam er opnieuw een klacht binnen over geluidshinder welke door B. werd veroorzaakt. Deze nieuwe geluidshinder kon niet worden geconstateerd. Wel werd gezien dat B. kennelijk willens en wetens een ruitenwisser afbrak van een auto die toebehoorde aan de mensen die bij de politie melding hadden gedaan van de door hem veroorzaakte geluidsoverlast. Daarbij kwam dat B. ook niet meewerkte. B. sloeg immers het aanbod om zijn beide honden thuis te brengen en de verlichting in zijn huis uit te doen af, aldus de korpsbeheerder.

7.2. De korpsbeheerder was dan ook van mening dat het gedrag van B. op geen enkele manier aanleiding gaf om een uitzondering te maken op het vigerende beleid. Volgens de korpsbeheerder viel B. niet in de categorie "zieke, oude man", maar eerder in de categorie

"oude, kennelijk dronken en recalcitrante man", waarvan geenszins kon worden uitgesloten dat hij, eenmaal weer thuis, zich opnieuw overlastgevend zou gaan gedragen tegenover zijn burens. Tegen die achtergrond kon B. maar beter eerst ontnuchteren, aldus de korpsbeheerder. Ten slotte merkte de korpsbeheerder nog op dat een arts B. op het politiebureau had opgezocht. Deze arts constateerde geen ziekte en vond geen aanleiding de chef van dienst te adviseren de vader van klaagster naar huis te sturen.

8. Tijdens het onderzoek van de Nationale ombudsman legden de politieambtenaren C. en D. een verklaring af. Ook de op de bewuste avond dienstdoende hulpofficier van justitie, politieambtenaar G., legde tijdens het onderzoek van de Nationale ombudsman een verklaring af.

8.1. De politieambtenaren C. en D. verklaarden onder meer dat zij op de bewuste avond twee keer bij het adres van B. waren geweest. De eerste keer gingen zij naar de woning van B. wegens een melding van geluidsoverlast. Zij constateerden dat de muziek hard aanstond. Politieambtenaar C. verzocht B. de muziek uit te zetten, maar B. zei dat hij dat niet wilde doen omdat hij in een euforische stemming was. Hierop heeft politieambtenaar C. de muziekinstallatie uitgezet. Politieambtenaar C. rook dat B. alcohol had genuttigd. B. zei ook dat hij alcohol had genuttigd. Hij leek ook verward. B. heeft niets over de ziekte van Ménière gezegd. De tweede keer dat de beide politieambtenaren ter plaatse kwamen was vanwege een melding dat B. zijn burens telefonisch zou lastig vallen. Omdat het ter plaatse rustig was vertrokken de beide politieambtenaren. Toen zij echter in hun dienstauto zaten zagen zij dat B. met zijn honden naar buiten kwam. Zij zagen vervolgens dat hij bij het erf van zijn burens met zijn hand een knakbeweging maakte en snel wegliep. Ter plaatse constateerden zij dat de ruitenwisher van de auto van de burens was afgebroken. Zij hebben B. hierop aangehouden. Politieambtenaar C. heeft B. de sleutel van zijn woning gevraagd zodat hij de honden naar de woning van B. kon brengen en de woning kon controleren en afsluiten. B. gaf de sleutel echter niet.

8.2. Politieambtenaar G. verklaarde dat hij op 21 december 2005 de dienstdoende hulpofficier van justitie was. Op de bewuste avond belden de politieambtenaren C. en D. hem op met de mededeling dat zij een persoon op heterdaad hadden aangehouden. Hij is toen naar het politiebureau in S. gereden. Nadat hij zich door de politieambtenaren C. en D. had laten vertellen wat er was gebeurd, besloot hij op basis van de verdenking van een strafbaar feit B. in te sluiten. Politieambtenaar G. kon zich niet helemaal herinneren wat voor indruk B. maakte. Hij zag en rook dat B. onder invloed van alcohol was. B. was wel in staat om te praten. Omdat de aanhouding rechtmatig was is B. ingesloten. Dat is de standaardprocedure. Omdat 's nachts de recherche niet aanwezig is werd B. voor de nacht ingesloten en de volgende ochtend verhoord. Politieambtenaar G. verklaarde voorts dat hij niet meer weet wat de gezondheidstoestand van B. was. B. heeft die nacht niet tegen hem gezegd dat hij aan de ziekte van Ménière lijdt. Het contact tussen hem en B. was ontspannen en B. gedroeg zich niet recalcitrant. Politieambtenaar G. verklaarde tenslotte nog dat B. was ingesloten vanwege het gepleegde strafbare feit en niet vanwege het feit

dat hij diende te ontzuichten. Ik rook duidelijk alcohol bij de heer B. Later heb ik gecheckt of de dokter inderdaad bij hem was geweest. Uit onderzoek van de dokter zijn geen bijzonderheden gekomen.

9. Uit de door de politie overgelegde formulier 'medisch onderzoek en advies' blijkt dat verzoeker op 21 december 2005 om 3:30 uur is onderzocht door een arts omdat hij zich niet lekker voelde. De arts constateerde geen medische bijzonderheden.

10. In een reactie liet B. weten dat er veel onwaarheden in de verklaringen van de politieambtenaren C, D en G. staan. Zo verklaarde B. dat hij die avond niet dronken was en dat hij zwalkend liep omdat hij last had van duizeligheden.

II. Beoordeling

11. Het evenredigheidsvereiste houdt in dat bestuursorganen voor het bereiken van een doel een middel aanwenden dat voor de betrokkenen niet onnodig bezwarend is en dat in een evenredige verhouding staat tot dat doel. Het evenredigheidsvereiste brengt mee dat politie en justitie in een opsporingsonderzoek die werkwijze dienen te kiezen die voor een burger het minst bezwarend is en die een zo gering mogelijke inbreuk maakt op zijn persoonlijke levenssfeer. Dit houdt onder meer in dat de aanwending van strafvorderlijke bevoegdheden (zoals aanhouding en insluiting) in overeenstemming moet zijn met eisen van gematigdheid en evenredigheid. Daarbij dient de politie er steeds alert op te zijn dat de inbreuk op de persoonlijke levenssfeer van een burger door de toepassing van strafvorderlijke bevoegdheden zo gering mogelijk is.

12. Verzoekster betwist niet dat de beide politieambtenaren C. en D. haar vader op de bewuste avond rechtmatig hebben aangehouden. De politieambtenaren zagen immers dat B. een beweging maakte bij de auto van de burens en constateerden zeer kort hierop dat een ruitenwischer van de auto was afgebroken. De politieambtenaren konden op grond hiervan B. aanmerken als verdachte van het vernielen van een ruitenwischer. Dit is strafbaar gesteld in artikel 350 van het Wetboek van Strafrecht (zie Achtergrond I.). De politieambtenaren waren derhalve bevoegd om B. op heterdaad aan te houden.

Op grond van artikel 53 van het Wetboek van Strafvordering dient een verdachte, nadat deze is aangehouden op heterdaad, ten spoedigste te worden voorgeleid aan een officier van justitie of een hulpofficier van justitie (zie Achtergrond II.). Vervolgens kan op grond van artikel 61 van het Wetboek van Strafvordering (zie Achtergrond III.) een hulpofficier een verdachte maximaal zes uur ophouden voor onderzoek, waarbij voor de berekening van deze zes uren de tijd tussen middernacht en negen uur 's ochtends niet wordt meegerekend. B. kwam om 01:05 uur aan op het politiebureau. Om 1:40 uur werd B. voorgeleid voor de hulpofficier van justitie, waarop B. werd ingesloten voor de nacht. Op grond van de wet is dit rechtmatig. Dat een overheidsgedraging rechtmatig is betekent echter niet zonder meer dat deze ook behoorlijk is.

13. Het doel van een voorgeleiding is enerzijds dat een verdachte door een officier van justitie of een hulpofficier van justitie kan worden gehoord. Anderzijds verschaft een voorgeleiding de mogelijkheid om te beoordelen of de voortzetting van de vrijheidsbeneming nodig is.

Politieambtenaar G. verklaarde dat hij destijds, als dienstdoende hulpofficier van justitie, B. had opgehouden en ingesloten vanwege het door hem gepleegde strafbare feit en niet vanwege het feit dat B. diende te ontnuchteren, zoals de korpsbeheerder in zijn reactie stelde.

Het strafbare feit waarvan B. werd verdacht was het vernielen van een ruitenwisser van de auto van zijn buurman. Twee politieambtenaren waren getuige van de vernieling en hielden B. hiervoor op heterdaad aan. Het vernielen van een ruitenwisser is naar het oordeel van de Nationale ombudsman een feit van geringe ernst. Daarbij komt dat B. de leeftijd van 71 jaar had en gesteld noch gebleken is dat B. ooit eerder met politie en justitie in aanraking is geweest.

De enige reden om B. op te houden was het afnemen van een verhoor. Nu de aanhouding en voorgeleiding plaatsvond tijdens een voor de nachtrust bestemd tijdstip had politieambtenaar G. zich moeten realiseren dat door B. op te houden, B. een nacht moest doorbrengen in een cel. Alle omstandigheden in aanmerking genomen is de Nationale ombudsman van oordeel dat het onnodig bezwarend was om B. een nacht op te houden in een cel met als enige doel het kunnen horen van B. in de ochtend. Het had op de weg van politieambtenaar G. gelegen om B. naar huis te laten gaan en B. vervolgens te ontbieden zich de volgende ochtend te melden op het bureau voor het afleggen van een verklaring. Het belang van het onderzoek verzette zich daar niet tegen.

Door B. in te sluiten voor de nacht heeft de politie in strijd gehandeld met het evenredigheidsvereiste.

De onderzochte gedraging is niet behoorlijk.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van het regionale politiekorps Rotterdam-Rijnmond, is gegrond ten aanzien van het ophouden in een politiecel, wegens schending van het evenredigheidsvereiste.

Onderzoek

Op 3 juli 2006 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van mevrouw E. te Spijkenisse, met een klacht over een gedraging van het regionale politiekorps Rotterdam-Rijnmond.

Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de beheerder van het regionale politiekorps Rotterdam-Rijnmond (de burgemeester van Rotterdam), werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de korpsbeheerder verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben. Tevens werd de korpsbeheerder een aantal specifieke vragen gesteld.

Daarnaast werd de drie betrokken politieambtenaren de gelegenheid geboden om commentaar op de klacht te geven.

In verband met zijn verantwoordelijkheid voor justitieel politieoptreden werd ook de hoofdofficier van justitie te Rotterdam over de klacht geïnformeerd en in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze kenbaar te maken, voor zover daarvoor naar zijn oordeel reden was. Hij maakte van deze gelegenheid geen gebruik.

Vervolgens werd verzoekster in de gelegenheid gesteld op de verstrekte inlichtingen te reageren. Verzoekster maakte hiervan schriftelijk gebruik.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen.

De korpsbeheerder berichtte dat het verslag hem geen aanleiding gaf tot het maken van opmerkingen.

De reactie van verzoekster gaf geen aanleiding het verslag aan te vullen.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

het verzoekschrift van 30 juni 2006, met bijlagen;

aanvullend verzoekschrift van 13 juli 2006, met bijlagen;

Intern klachtdossier van het regionale politiekorps Rotterdam-Rijnmond ontvangen op 19 juli 2006, met bijlagen, waaronder:

advies van de klachtencommissie van het regionale politiekorps Rotterdam-Rijnmond;

brief van 21 juni 2006 van de beheerder van het regionale politiekorps Rotterdam-Rijnmond met daarin de beslissing op verzoeksters klacht;

brief van de districtschef van het regionale politiekorps aan verzoekster van 2 februari 2006;

kopieën van processen-verbaal van bevindingen, aanhouding en verhoor, alsmede mutaties uit de dag- en nachtrappen van het regionale politiekorps Rotterdam-Rijnmond;

brief van verzoekster ontvangen op 29 augustus 2006;

standpunt van de korpsbeheerder van 2 november 2006;

reactie van verzoekster van 16 november 2006;

verklaring van politieambtenaar G. van 22 januari 2007;

verklaring van politieambtenaar C. van 26 januari 2007;

verklaring van politieambtenaar D. van 29 januari 2007;

reactie van verzoekster van 15 februari 2007.

Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

Achtergrond

I. Wetboek van Strafrecht

Artikel 350

"1. Hij die opzettelijk en wederrechtelijk enig goed dat geheel of ten dele aan een ander toebehoort, vernielt, beschadigt, onbruikbaar maakt of wegmaakt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van de vierde categorie (...)."

II. Wetboek van Strafvordering

Artikel 53

"1. In geval van ontdekking op heeter daad is ieder bevoegd den verdachte aan te houden.

2. In zoodanig geval is de officier van justitie of de hulpofficier bevoegd den verdachte, na aanhouding, naar eene plaats van verhoor te geleiden; hij kan ook diens aanhouding of vorgeleiding bevelen.

3. Geschiedt de aanhouding door een anderen opsporingsambtenaar, dan draagt deze zorg dat de aangehoudene ten spoedigste voor den officier van justitie of een van diens hulpofficieren wordt geleid.

(...)"

III. Wetboek van Strafvordering

Artikel 61

"1. Indien de verdachte niet overeenkomstig artikel 57 in verzekering wordt gesteld, noch overeenkomstig artikel 60 voor de rechter-commissaris wordt geleid, wordt hij in vrijheid gesteld, tenzij hij op bevel van de officier van justitie of de hulpofficier voor wie de verdachte is geleid of die zelf de verdachte heeft aangehouden, voor ten hoogste zes uren wordt opgehouden voor onderzoek. Tijdens het ophouden voor onderzoek wordt de

verdachte gehoord.

2. Indien de ophouding met het oog op het vaststellen van de identiteit plaatsvindt, kan ten aanzien van een verdachte ten aanzien van wie verdenking bestaat ter zake van een strafbaar feit waarvoor geen voorlopige hechtenis is toegelaten de in het eerste lid genoemde termijn van zes uren, op bevel van de officier van justitie of de hulpofficier voor wie de verdachte is geleid of die zelf de verdachte heeft aangehouden, eenmaal met ten hoogste zes uren worden verlengd.

3. Ophouding als bedoeld in het eerste en tweede lid vindt plaats in het belang van het onderzoek, waaronder mede wordt verstaan het belang van het aan de verdachte in persoon uitreiken van mededelingen over de strafzaak.

4. Voor de berekening van de in het eerste en tweede lid bedoelde termijnen wordt de tijd tussen middernacht en negen uur 's morgens niet meegerekend.

(...)"